

УДК 330.101.541:330.341.1:330.322

DOI: 10.60022/3(2)-21S

Росола Уляна Василівна

доктор філософії, доцент кафедри економіки та фінансів
Мукачівський державний університет, Україна

Rosola Uliana

Doctor of Philosophy, Associate Professor

Mukachevo State University, Ukraine

ORCID: 0000-0001-7721-2755

Лінтур Інна Володимирівна

кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки та фінансів

Мукачівський державний університет, Україна

Lintur Inna

PhD in Economics, Associate Professor

Mukachevo State University, Ukraine

ORCID: 0000-0001-8009-1392

Заяц Михайло Михайлович

здобувач вищої освіти

Мукачівський державний університет, Україна

Zaiats Mykhailo

Student

Mukachevo State University, Ukraine

ORCID: 0009-0005-0093-2371

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: СТРАТЕГІЧНИЙ ВИМІР

Анотація. У статті досліджено економічну безпеку інноваційної та інвестиційної діяльності як важливу складову стратегічного розвитку економічних систем в умовах зростання глобальної нестабільності, технологічних змін і підвищення рівня ризиків. Обґрунтовано, що інновації та інвестиції виступають одночасно ключовими чинниками економічного зростання та об'єктами потенційних загроз, що зумовлює необхідність комплексного підходу до забезпечення їх економічної безпеки. Уточнено сутність поняття економічної безпеки інноваційно-інвестиційної діяльності як динамічного стану захищеності економічних інтересів суб'єктів господарювання та держави у процесі формування, залучення та використання інноваційних і інвестиційних ресурсів. Визначено основні загрози інноваційно-інвестиційній діяльності, зокрема фінансові, технологічні, інституційні та кадрові, а також окреслено їх вплив на конкурентоспроможність економіки. Акцентовано увагу на стратегічному вимірі економічної безпеки, що передбачає інтеграцію інноваційної та інвестиційної політики у загальну систему стратегічного управління. Зроблено висновок про доцільність формування довгострокових стратегічних механізмів, спрямованих на підвищення стійкості економічних систем, активізацію інноваційних процесів та зростання інвестиційної привабливості.

Ключові слова: економічна безпека, інноваційна діяльність, інвестиційна діяльність, інноваційно-інвестиційний розвиток, стратегічний вимір.

ECONOMIC SECURITY OF INNOVATION AND INVESTMENT ACTIVITY: A STRATEGIC DIMENSION

Abstract. The article examines the economic security of innovation and investment activity as an essential component of the strategic development of economic systems under conditions of increasing global instability, technological change, and rising risks. It is substantiated that innovation and investment act simultaneously as key drivers of economic growth and as objects of potential threats, which determines the need for a comprehensive approach to ensuring their economic security. The essence of the economic security of innovation



and investment activity is clarified as a dynamic state of protection of the economic interests of economic entities and the state in the process of formation, attraction, and use of innovation and investment resources. The main threats to innovation and investment activity, including financial, technological, institutional, and human resource threats, are identified, and their impact on economic competitiveness is outlined. Particular attention is paid to the strategic dimension of economic security, which involves integrating innovation and investment policy into the overall system of strategic management. The article concludes that the formation of long-term strategic mechanisms aimed at strengthening the resilience of economic systems, intensifying innovation processes, and increasing investment attractiveness is both necessary and justified.

Keywords: *economic security, innovation activity, investment activity, innovation and investment development, strategic dimension.*

Постановка проблеми. Економічна безпека інноваційної діяльності: стратегічний вимір. Безпека інноваційної діяльності в умовах глобалізації та цифровізації є одним із ключових аспектів, що визначають конкурентоспроможність економіки країни та траєкторію розвитку економічної системи загалом. Інновації та економічна діяльність у галузі інновацій служать інструментами інтенсивного економічного зростання, а також однією із пріоритетних цілей державної політики України. Однак, як вказують сучасні дослідники, низька результативність реалізації Стратегії інноваційного розвитку України обумовлена низьким ступенем економічної безпеки інноваційно-інвестиційної діяльності.

Вивчення умов, що визначають стан системи економічної безпеки інноваційної діяльності, представляється актуальним дослідним завданням з урахуванням того, що суб'єкти господарювання, здійснюють діяльність у вітчизняній економіці, характеризуються низькою інноваційною активністю. Це вказує на відсутність здатності до інноваційного оновлення.

У сучасних умовах ведення бізнесу стає очевидним, що підприємства та компанії для виживання та збереження довгострокової конкурентоспроможності повинні постійно коригувати свою діяльність з врахуванням вимог навколишнього насправді, особливо це стосується підприємств, які здійснюють інноваційну діяльність.

В даний час зростає роль інновацій, а інноваційна діяльність стає сферою державних інтересів, оскільки інноваційна діяльність стає імперативом технологічного суверенітету країни та основою економічної безпеки держави в цілому та окремих підприємств, що особливо актуально в умовах змінного світового економічного ландшафту, в умовах зміни технологічного укладу та цифрової трансформації.

Актуальність дослідження обумовлена і тим, що на сучасному етапі розвитку економіка України стикається із суттєвими перешкодами у вигляді повномасштабної війни. Щоб звести до мінімуму довгострокові негативні наслідки війни, необхідно створити умови для самостійного інтенсивного економічного зростання, де забезпечення економічної безпеки інноваційно-інвестиційної діяльності відводиться ключова роль.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В останніх наукових дослідженнях економічна безпека інноваційної та інвестиційної діяльності розглядається як одна з ключових складових забезпечення стійкого соціально-економічного розвитку в умовах глобальної нестабільності та зростання ризиків. Значну увагу питання інноваційно-інвестиційної діяльності приділяли наступні вчені: А. Романів, Й. Ситник [1], Л. Могильна, І. Воробйов [2], Т. Гринько [3], О. Кириченко [4], О. Попело [5], І. Чайковська [6]. Проблематика фінансово-економічної безпеки широко висвітлюється у наукових доробках наступних науковців: О. Самойловича [7], З. Варналія [8], О. Левченко [9] та інших.

Автори акцентують увагу на взаємозв'язку інноваційного потенціалу, інвестиційної активності та здатності економічних систем протидіяти внутрішнім і зовнішнім загрозам. У працях вітчизняних і зарубіжних науковців інноваційно-інвестиційна безпека трактується як динамічна характеристика, що відображає рівень захищеності економічних інтересів держави, регіону або підприємства в процесі залучення та використання інвестиційних ресурсів і впровадження інновацій. Особлива увага приділяється ролі інституційного середовища, державної політики та стратегічного управління у формуванні сприятливих умов для інноваційного розвитку.

Подальший розвиток наукової думки зосереджений на розробці методичних підходів до оцінювання рівня економічної безпеки інноваційної та інвестиційної діяльності та визначенні її стратегічних орієнтирів. Дослідники пропонують системи показників та інтегральні індекси, які дозволяють комплексно оцінювати вплив інвестиційних потоків, інноваційної активності, фінансових ризиків і технологічних загроз на економічну безпеку. Водночас у наукових публікаціях підкреслюється необхідність переходу від фрагментарного аналізу до стратегічного підходу, що передбачає інтеграцію інноваційної та інвестиційної політики у загальну систему забезпечення економічної безпеки. Це

зумовлює актуальність подальших досліджень, спрямованих на вдосконалення стратегічних механізмів управління та адаптацію економічних систем до умов високої невизначеності.

Метою статті є обґрунтування теоретико-методологічних засад економічної безпеки інноваційної та інвестиційної діяльності та визначення її стратегічного виміру в умовах сучасних трансформаційних процесів, а також розробка підґрунтя до формування ефективних стратегічних передумов забезпечення стійкого розвитку економічних систем на основі активізації інновацій та підвищення інвестиційної привабливості.

Виклад основного матеріалу. Економічна безпека інноваційної та інвестиційної діяльності підприємств є забезпеченням, захистом та протидією факторам, що негативно впливають на інноваційно-інвестиційні процеси. На підставі зробленого бібліографічного дослідження отримано висновок у тому, що сприятливими умовами для інноваційної та інвестиційної діяльності є забезпечення економічної безпеки ведення діяльності в даній галузі.

Інноваційна діяльність потребує формування певного середовища, що дозволяє забезпечити безпеку інноваційно-інвестиційної діяльності за рахунок забезпечення захисту інформації, що представляє комерційну, державну таємницю. Також, інновації є однією з найважливіших складових економічної безпеки. У контексті економічної безпеки інновації розглядаються багатоаспектно, оскільки їх зміст впливає на їх розвиток, фінансування, інфраструктуру та нормативну базу, які дозволяють розробляти та комерціалізувати нові технології та продукти. Розглядаючи інноваційно-інвестиційне середовище та економічну безпеку необхідно виділити основні елементи, що забезпечують інноваційну безпеку підприємства. Вважаємо, що заходи, спрямовані на протидію загрозам інноваційно-інвестиційної діяльності підприємств, збереження їх цілісності, приналежності та здібності приносити користь становлять інноваційну безпеку. Існують різні групи чинників, що здійснюють безпосередній вплив на інноваційну та інвестиційну безпеку підприємств, найбільш значущі з яких, на нашу думку, відображені рис. 1.

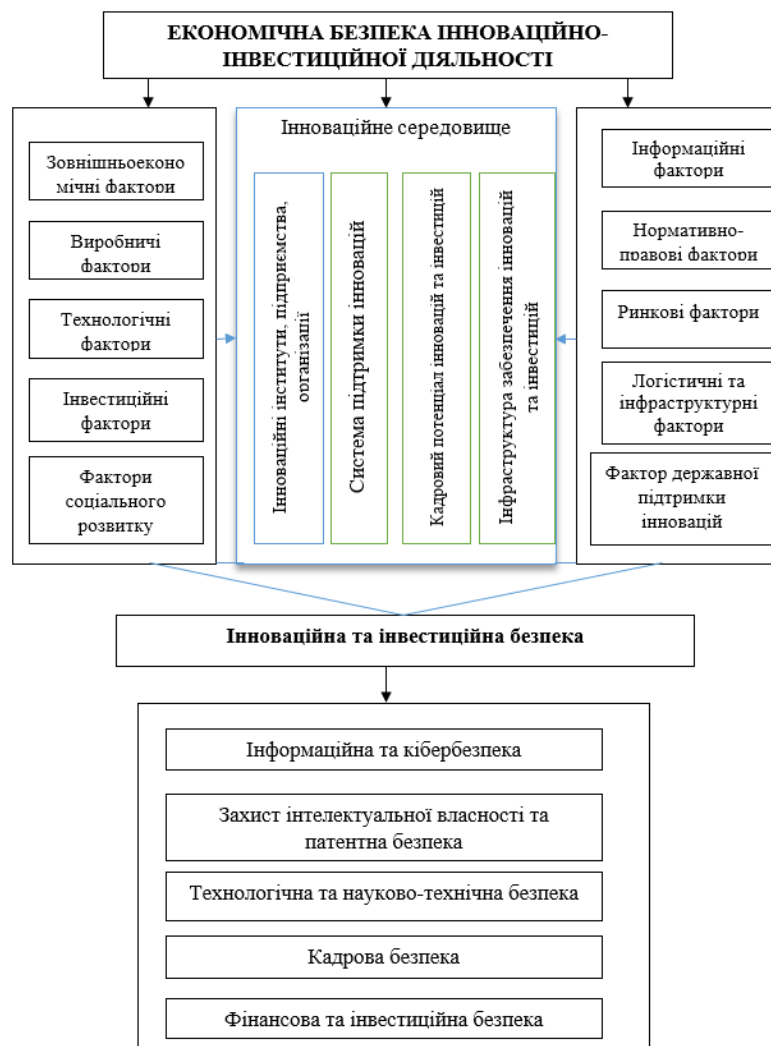


Рис. 1. Чинники, що впливають на економічну безпеку інноваційної діяльності

Джерело: сформовано авторами

Інноваційна та інвестиційна безпека підприємства безпосередньо залежить від ефективного розвитку інновацій чи інвестицій та захисту їх від різноманітних загроз, пов'язаних з створенням, апробуванням та комерціалізацією інновацій чи інвестицій. Далі слід розглянути загрози інноваційно-інвестиційної діяльності з основних етапів створення інновацій чи інвестицій.

1 Етап – генерації ідей. На цьому етапі загрозу становить відсутність стратегічно уявлення про перспективи розвитку технологій, економіки, недооцінка перспектив зміни попиту на інновації чи інвестиції, відсутність творчої ініціативи працівників, помилки прогнозування, недостатній рівень кваліфікації, відсутність довгострокової стратегії.

2 Етап – вибір ідей. Проблеми можуть виникнути з патентною безпекою та правом на результати інтелектуальної діяльності. Вибір ідей залежить від об'єктивності осіб, які приймають рішення. Нерозуміння перспективи розвитку ідей залежать від технологій, конкурентів, споживачів.

3 Етап – економічна оцінка помилки при прогнозуванні результату ефективності та доцільності реалізації та обраної ідей, що може бути пов'язано з отриманням або неправильним відбором інформації для прогнозування економічної та політичної ситуації, зміни рівня технологій тощо.

4 Етап – інженерно-конструкторська технологія. Невисокий рівень технологічного забезпечення та технічного оснащення НДДКР. Відтік інвестицій в інші інноваційні проекти внаслідок високих термінів розробок. Відсутність кваліфікованих кадрів у внаслідок низької мотивації. Недостатня кваліфікація співробітників для вирішення задачі НДДКР за певним напрямом. Витік кадрів.

5 Етап – патентування та захист інновацій. Відсутність правового захисту. Промислове шпигунство та недобросовісна конкуренція. Довгі терміни та бюрократична складова реєстрації патентів.

6 Етап – маркетинг інновацій. Помилкове визначення цільового сегмента. Використання неефективної комунікативної політики та способу просування інновацій чи інвестицій.

7 Етап – виробництво інноваційного продукту. Проблему представляє логістика, особливо залежність від постачальників ресурсів, комплектуючих, обслуговування обладнання. Проблеми забезпечення якості продукції. Вплив виробництва на довкілля.

8 Етап – комерційна реалізація інновації. Низький рівень збуту. Низький рівень сервісу, гарантійного та післягарантійного обслуговування, що веде до відмови покупців від придбаної інноваційної продукції. Затримка оплати від покупців. Перевиробництво або дефіцит через помилкові прогнози продажу.

Забезпечення економічної безпеки інноваційно-інвестиційної діяльності пов'язані повинні спиратися на такі положення:

- інновації повинні спиратися на інноваційні рішення в техніко-технологічному забезпеченні виробництва, так як класичні рішення та методи управління можуть перешкоджати швидкому впровадженню та комерціалізації інновацій;
- планування всіх етапів виробництва інноваційної чи інвестиційної стратегії відповідно до головної стратегії підприємств;
- забезпечення адаптивності виробництва та менеджменту в умовах, що змінюють довкілля;
- розробка ефективних бізнес-процесів, спрямованих на підвищення конкурентоспроможності продукції за рахунок підвищення продуктивності праці, раціоналізації та підвищення ефективності використання ресурсів підприємств;
- формування та збереження унікального інтелектуального ресурсу та забезпечення комерційної таємниці;
- забезпечення інформаційної безпеки та забезпечення кібербезпеки;
- вибір стратегії подолання різних бар'єрів виходу інновацій до споживачів;
- вибір ефективної інвестиційної стратегії фінансування інвестицій;
- моніторинг та систематичний аналіз загроз, спрямований на виявлення та оцінку ризиків економічної безпеки інновацій.

Важливу роль у забезпеченні інноваційної безпеки в даний час грає своєчасний та повний аналіз усіх аспектів діяльності підприємства. Аналітичне дослідження інновацій пов'язано зі специфікою їх життєвого циклу та існує велика кількість методичних підходів до дослідження.

Аналіз інновацій та інвестицій має в своєму розпорядженні власні методи та підходи, що впливають з економічної сутності та конкретного змісту інновацій та інвестицій. Нижче представлені основні інструменти, які рекомендують використовувати для аналізу інноваційної та інвестиційної безпеки, згруповані за етапами інноваційної діяльності (табл. 1).

Таблиця 1

Інструменти аналізу інноваційно-інвестиційної безпеки

Етапи ІБ	Зміст завдання	Інструменти аналізу	Результати
Підготовчий етап	Розробка інноваційної стратегії	- модель МакКінсі «7S»; - матриця Ансоффа «Продукт-Ринок»; - матриця Бостонської консалтингової групи (БКГ); - модель Портера «Базові стратегії фірми»; - крива досвіду	- детальне опрацювання інноваційної стратегії підприємства відповідно до потенціалу підприємства; - формування стратегічних планів інноваційного розвитку; - формування команд; - формування мування проектних груп
1 Етап	Формування Банку інноваційних ідей (БІ)	Оцінка кількості та оригінальність ідей, її відповідність стратегії та цілям діяльності підприємства	- підтримка високого рівня інновацій; - стимулювання експериментальної діяльності працівників; - створення резервів інноваційних ідей
2 Етап	Вибір оригінального інноваційного проекту з БІ	- оцінка оригінальності; - конкурентний аналіз; - SWOT-аналіз; - оцінка середовища розробленого продукту; - оцінка тренду у галузі; - оцінка кон'юнктури ринку; - вибір альтернатив	- оцінка якості та інноваційності продукту та порівняння з продукцією конкурентів; - систематизація та виділення головних проблем інноваційної безпеки; - коригування інноваційної стратегії та усунути (мінімізувати) загрози економічної безпеки
3 Етап	Оцінка економічних ризиків інноваційного проекту	- аналіз та оцінка ризиків на основі застосування експертного аналізу та математичних моделей; - ліквідність розробленого продукту; - оцінка окупності проекту; - експертна оцінка інвестиційної цінності DCF	- оцінка ризиків може допомогти визначити, які з інноваційних проектів найбільш перспективні та які можуть потенційно мати негативні наслідки для підприємства; - визначення економічної ефективності портфеля НДДКР; - формування продуктової стратегії
4 Етап	Оцінка загроз НДДКР	Функціонально-вартісний аналіз	- систематизація та виділення головних розробок інновацій з метою виявлення загроз економічній безпеці; - оптимізація витрат на виробництво інновацій
5 Етап	Забезпечення правового захисту та патентної чистоти інновацій	Оцінка патентної чистоти та проведення експертизи інновацій	- гарантія унікальності розробок та правової самостійності та незалежності; - гарантія економічного виграшу в порівнянні з онкурентами
6 Етап	Оцінка маркетингу інновацій	- рівень насиченості ринку; - показник опірності («в'язкості») ринку	- визначення комерційного ризику; - аналіз трендів продажу; - визначення цільової групи споживачів інновацій та способу просування інновацій; - виявлення комерційного ризику для оцінки його наслідків з метою зниження витрат
7 Етап	Оцінка ризиків виробництва інновацій	- 8D RCA; - 360 градусів	- підвищення надійності та якості інновацій на підставі всебічного обстеження процесів та персоналу; - усунення вузьких місць виробництва та реалізації проекту
8 Етап	Ризик реалізації інновацій	- аналіз рентабельності інноваційного проекту; - ABC&XYZ-аналіз; - GAP – аналіз; - аналіз структури, динаміки попиту та продажів; - факторний аналіз продажу; - аналіз контрагентів; - аналіз рівня сервісу	Дозволяє визначити, наскільки інноваційна стратегія компанії виправдала свої витрати. Це може включати оцінку показників, таких як прибуток, рентабельність інвестицій, сукупність проектів тощо

Джерело: складено авторами

Суть використовуваних засобів та методів аналізу полягають у підвищенні ефективності інноваційно-інвестиційної діяльності, визначення впливу на процеси, прийняття рішень щодо забезпечення інноваційної, інвестиційної та економічної безпеки. Також, аналітичні інструменти в залежності від етапів реалізації дозволяють своєчасно приймати рішення щодо коригування,

координації процесів інноваційної діяльності, що стане основою розробки інноваційно-інвестиційної стратегії підприємства.

Мінливість сучасного бізнес-середовища зумовлює необхідність застосування стратегічного підходу до організації інвестиційної діяльності підприємства. Важливість розробки інвестиційної стратегії пояснюється кардинальними змінами цілей операційної діяльності підприємства через появу нових можливостей для зростання бізнесу, що потребує відповідних змін товарного асортименту, впровадження нових технологій, освоєння нових ринків збуту та розширення цільових сегментів [10, с. 20]. Очевидно, що інноваційно-інвестиційна стратегія є частиною головної стратегії підприємства, та коригується відповідно до стратегічних цілей та завданнями.

Стратегія підприємства – це довгостроковий загальний план досягнення поставлених результатів на основі мобілізації наявних ресурсів. Інноваційна стратегія – довгострокова цільова робота, спрямована на досягнення головної стратегії підприємства на основі створення та просування інноваційних продуктів, послуг, технологій, які забезпечують підприємствам конкурентні переваги та сталий розвиток.

Інноваційна стратегія визначає методи, засоби, умови, ресурси для створення інновацій. Головною відмінністю інноваційної стратегії є високий рівень ризику, заснований на тому, що інвестиції в інновації та НДДКР можуть не отримати завершення у вигляді готового інноваційного продукту. Ризик несприятливого результату та неотримання прибутку в інноваційно-інвестиційному підприємстві значно вище, ніж у комерційній торгівлі. Інноваційна стратегія спрямована також на формування інтелектуального капіталу, підтримку новаторів для того, щоб забезпечити ефективність технологій та виробництв.

Інноваційно-інвестиційна безпека підприємства заснована на тому, що інновації та інвестиції складають об'єктивно важливу складову діяльності підприємства та повинні бути включені до стратегічних пріоритетів сучасного підприємства.

Стратегічне забезпечення інноваційної безпеки має забезпечити економічний зростання, конкурентоспроможність та конкурентну стійкість підприємств у сформованих економічних умовах. Впровадження інноваційної стратегії спрямовано на заохочення інноваційної ініціативи, розвиток технологічного прогресу, диверсифікації бізнесу, розвиток наукової бази інновацій.

Висновки. На підставі проведеного дослідження взаємозв'язку між інноваційно-інвестиційною безпекою та інноваційно-інвестиційною стратегією можна зробити висновок, що ці складові вбудовані у стратегію підприємства та у стратегію забезпечення економічної безпеки.

Інноваційна діяльність підприємств вимагає забезпечення її економічної безпеки, що є особливо актуальним в умовах нестабільного зовнішнього середовища. Інноваційна стратегія розглядається як ключовий фактор забезпечення економічної безпеки підприємства, незалежно від його галузевої приналежності, що веде до розробки та практичного застосування як нових технологій (технологічні інновації), так і нових продуктів (продуктові інновації), що дозволяє забезпечити конкурентоспроможність економіки та технологічний суверенітет.

Виходячи з сутності поняття економічної безпеки інноваційно-інвестиційної діяльності, стає очевидним, що розвиток сектора наукових досліджень та розробок є як засобом підвищення економічної безпеки інноваційно-інвестиційної діяльності, так і наслідком її досягнення, оскільки дозволяє підприємствам інтегруватися у світову економіку за рахунок експорту високотехнологічної конкурентоспроможної продукції, а також досягати більш високого рівня добробуту суспільства, оскільки дана продукція характеризується високою доданою вартістю.

Для того, щоб забезпечити ефективність інноваційної стратегії, спрямованої на розвиток та комерціалізацію інновацій підприємства повинні розуміти необхідність довгострокових інвестицій у технології та інфраструктуру, забезпечити кооперацію та безперервний взаємозв'язок науки та виробництва, а також використання сучасних підходів до управління, пов'язаним із повсюдним впровадженням досягнень нового технологічного укладу та інструментарій цифрової економіки.

Література

1. Романів А. В., Ситник Й. С. Особливості розроблення інвестиційних стратегій в підприємстві. Економіка та суспільство. 2024. № 59. С. 6. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-66>.
2. Могильна Л. М., Воробйов І. О. Стратегії управління інноваційно-інвестиційним розвитком підприємств у сучасних умовах. Економіка та суспільство. 2024. № 60. С. 6. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-60-140>
3. Гринько Т. В., Гвініашвілі Т. З., Бірюкова П. В. Інноваційна складова економічної безпеки підприємства. Innovation and Sustainability. 2024. № 2. С. 20–32. DOI: <https://doi.org/10.31649/ins.2024.2.20.32>.

4. Кириченко О. С. Управління інвестиційно-інноваційним забезпеченням впровадження адаптивних стратегій розвитку підприємств, малого та середнього бізнесу в умовах цифрової трансформації. Вчені записки Університету «КРОК». 2023. № 4 (72). С. 94–101. DOI: <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2023-72-94-101>.
5. Попело О. В., Малиш В. В. Адаптивне управління інноваційно-інвестиційним розвитком промислових підприємств як фактор забезпечення економічної безпеки. *Economic Synergy*. 2023. № 1. С. 48–56. DOI: <https://doi.org/10.53920/ES-2023-1-4>.
6. Чайковська І. І. Застосування статистичного методу для оцінювання ризиків інноваційно-інвестиційних проєктів підприємства. Вісник Хмельницького національного університету. 2020. № 3. С. 184–189. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2020-282-3-34>.
7. Попело О., Самойлович О. Механізм адаптивного управління розвитком промислових підприємств у контексті забезпечення економічної безпеки в епоху цифровізації національної економіки. Проблеми і перспективи економіки та управління. 2023. № 1(33). С. 75-84. URL: <http://ppeu.stu.cn.ua/article/view/281996>.
8. Варналій З. С. Економічна та фінансова безпека України в умовах глобалізації: монографія. Київ: Знання України, 2020. 423 с.
9. Левченко О. М. Діагностика системи управління фінансово-економічною безпекою конкурентоспроможних підприємств агропродовольчої сфери в умовах цифровізації / О. М. Левченко, М. О. Вовк, Н. І. Юрченко, А. Р. Гаврилюк // *Агросвіт*. 2024. № 4. С. 22-30.
10. Скотнікова Л.П., Угрімова І.В. Роль інвестиційної стратегії у розвитку підприємства. Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут». 2018. № 19 (1295). С. 19–22.

References

1. Romaniv, A. V., & Sytnyk, Y. S. (2024). Osoblyvosti rozroblennia investytsiinykh stratehii v pidpriemnytstvi [Peculiarities of developing investment strategies in entrepreneurship]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society*, (59), 6. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-66> [in Ukrainian].
2. Mohylna, L. M., & Vorobiov, I. O. (2024). Stratehii upravlinnia innovatsiino-investytsiinym rozvytkom pidpriemstv u suchasnykh umovakh [Strategies for managing the innovative and investment development of enterprises in modern conditions]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society*, (60), 6. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-60-140> [in Ukrainian].
3. Hrynko, T. V., Hviniasvili, T. Z., & Biriukova, P. V. (2024). nnovatsiina skladova ekonomichnoi bezpeky pidpriemstva [Innovative component of economic security of the enterprise]. *Innovation and Sustainability – Innovation and Sustainability*, (2), 20–32. <https://doi.org/10.31649/ins.2024.2.20.32> [in Ukrainian].
4. Kyrychenko, O. S. (2023). Upravlinnia investytsiino-innovatsiinym zabezpechenniam vprovadzhennia adaptivnykh stratehii rozvytku pidpriemstv, maloho ta serednoho biznesu v umovakh tsyfrovoy transformatsii [Management of investment and innovation support for the implementation of adaptive strategies for the development of enterprises, small and medium-sized businesses in the context of digital transformation]. *Vcheni zapysky Universytetu “KROK” – Scientific notes of the University “KROK”*, (4(72)), 94–101. <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2023-72-94-101> [in Ukrainian].
5. Popelo, O. V., & Malysh, V. V. (2023). Adaptivne upravlinnia innovatsiino-investytsiinym rozvytkom promyslovykh pidpriemstv yak faktor zabezpechennia ekonomichnoi bezpeky [Adaptive management of innovation and investment development of industrial enterprises as a factor of ensuring economic security]. *Economic Synergy*, (1), 48–56. <https://doi.org/10.53920/ES-2023-1-4> [in Ukrainian].
6. Chaikovska, I. I. (2020). Zastosuvannia statystychnoho metodu dlia otsiniuvannia ryzykiv innovatsiino-investytsiinykh proiektiv pidpriemstva [Application of statistical method for risk assessment of innovative and investment projects of the enterprise]. *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu – Bulletin of Khmelnytsky National University*, (3), 184–189. <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2020-282-3-34> [in Ukrainian].
7. Popelo, O., & Samoilovych, O. (2023). Mekhanizm adaptivnoho upravlinnia rozvytkom promyslovykh pidpriemstv u konteksti zabezpechennia ekonomichnoi bezpeky v epokhu tsyfrovizatsii natsionalnoi ekonomiky [Mechanism of adaptive management of the development of industrial enterprises in the context of ensuring economic security in the era of digitalization of the national economy]. *Problemy i perspektyvy ekonomiky ta upravlinnia – Problems and prospects of economics and management*, (1(33)), 75–84. <http://ppeu.stu.cn.ua/article/view/281996> [in Ukrainian].
8. Varnalii Z. S. Ekonomichna ta finansova bezpeka Ukrainy v umovakh hlobalizatsii: monohrafiia. Kyiv: Znannia Ukrainy, 2020. 423 s.

9. Levchenko O. M. Diahnostyka systemy upravlinnia finansovo-ekonomichnoiu bezpekoiu konkurentospromozhnykh pidpriemstv ahroprodovolchoi sfery v umovakh tsyfrovizatsii / O. M. Levchenko, M. O. Vovk, N. I. Yurchenko, A. R. Havryliuk // Ahrosvit. 2024. № 4. S. 22-30.

10. Skotnikova L.P., & Uhrimova I.V. (2018) Rol investytsiinoi stratehii u rozvytku pidpriemstva [The role of investment strategy in enterprise development]. Visnyk Natsionalnoho tekhnichnoho universytetu «Kharkivskyi politekhnichnyi instytut» – Bulletin of the National Technical University «Kharkiv Polytechnic Institute», 19 (1295), 19–22. (in Ukrainian)

Отримано: 24.01.2026

Прийнято до публікації: 04.02.2026

Опубліковано: 15.02.2026